

dne 5. prosince 1878 č. 6443, časop. »Zeitschrift für Verwaltung« z roku 1880 č. 113).

7. Zákon o právu vodním nepodává nijaké opory k tomu náhledu, jakoby politické úřady měly právo, v zájmu uspokojení potřeby vodní v obcích a místech uložiti břímě toto držiteli hor, který třeba způsobil nedostatek vody vykonáváje zákonitým způsobem právo své (rozh. ze dne 5. února 1879 č. 228 sb. »Budwinski« č. 447).

Vody minerální viz Prameny léčivé.

Vody veřejné a soukromé (jich užívání).

I. Podstata a význam.

Vod veřejných i soukromých lze používati způsobem velice různým. Plavba, plavení vorů a dříví, opatrování vody pro obec, stroje hnací a stavidla živnostenských závodů, zavodňování hospodářských pozemků, vodovody, vodní služebnosti, vybírání rostlin, náplavu, ledu a písku a jiných předmětů a konečně rybolov jsou hlavní způsoby užívání vod. Při užívání vod sluší vždy míti na zřeteli nejen zájem jednotlivců, nýbrž i zájem celku. Vodní zákony pečují o to, aby jednotlivec bezohledným užíváním a sobeckým vykořisťováním zájem veřejný nepoškozoval a musí též všude, kde přičí se zájmu veřejnému, soukromý zájem ustoupiti. Užívání vod k účelům veřejným a obecným může tudíž míti též za následek, že třetí osoby vyvlastněním svého vlastnictví zcela nebo z části mohou býti zbaveny, a že předpokládajíc, že tím užívací právo posavadního držitele nebude zkráceno, užívání vody majiteli pozemku za přiměřenou náhradu částečně může býti odňato.

II. Jednotlivé způsoby užívání vod:

1. Plavba a plavení vorů upraveny jsou zvláštními zákony a nařízeními (srv. čl. Plavba říční a Plavení vorů).

2. Převozy (srv. tento čl.).

3. Užívání vody k pití a jako prostředků léčebných (srv. čl. Studny).

4. Obecné užívání veřejných vod záleží v použití jich

a) ke koupání, mytí, praní, napájení, čerpání též k účelům domácím. Veřejných vod může každý potud užívati, pokud není k tomu zapotřebí zvláštních zařízení na vodách. Rovněž jest dovoleno všeobecně čerpati vodu toliko do ručních nádob a odvážeti vodu v sudech k domácí potřebě, kdežto k zřízení stavidel a vodovodů jest zapotřebí úředního povolení.

b) Vybírati rostliny, bahno, písek, kamení a led. Toto právo může náležeti z důvodů soukromoprávních některé obci, korporaci nebo i jednotlivým osobám; v takovém případě mohou třetí osoby veřejných vod jen potud volně užívati, pokud tím není vyloučeno užívání osob oprávněných. Rovněž mohou existovati i práva k vodám veřejným vylučující obecné užívání (roz. spr. s. dv. ze dne 29. září 1880 č. 1491, sb. »Budwinski« č. 872). Rostlinami, jež možno volně vybírati, rozumí se rostliny nacházející se v řečišti a na povrchu vody.

Způsob tohoto obecného užívání vod, aby mezi jednotlivci nevznikly z něho spory, mají upravití příslušné úřady zvláštními policejními předpisy.

5. Užívání vod ku plavení dříví (srv. čl. Plavení dříví).

6. O lovení ryb (srv. čl. Rybářství).